

Deel 3

Sociale zekerheid: Eigenrisicodragerschap WGA

In het vorige deel hebben we uiteengezet hoe omvangrijk de 'normale' instroomrisico's zijn. Deze zijn normaliter gewoon te begroten en dus te dragen. Lastiger is het om de 'niet-normale' instroomrisico's af te grendelen. Onder 'niet-normaal' wordt met name verstaan het eerder genoemde busje met werknemers die in een ongeval geraken en allen gedeeltelijk arbeidsongeschikt worden, dan wel soortgelijke situaties. Dit buitengewone risico is echter wel vervat in de reguliere WGA instroom van 0,12%. Dit type risico's zal zich niet vaak voordoen, maar als het gebeurt dan zijn er wel financiële gevolgen.

Hoe beperkt u uw financiële risico's?

Als het gaat om arbeidsongeschiktheidsrisico's, zoals in het voorbeeld met het busje dan kunnen gemeenten diverse oplossingen kiezen:

- U kunt als gemeente een voorziening vormen.
- U kunt als gemeente een verzekering sluiten (bij voorkeur dan wel voor het buitengewone risico en niet voor de begrootbare risico's (zogenaamde stop loss verzekering)
- U kunt de consequenties van deze exces risico's financieren vanuit de begroting.

Procesgang eerste en tweede ziektejaar

De medewerker die zijn functie niet kan uitoefenen

omdat hij arbeidsongeschikt is door ziekte, is verplicht passende arbeid te aanvaarden binnen de eigen organisatie of als dat niet mogelijk is bij een andere organisatie (tweede spoor). Als u daar samen niet uitkomt, kunt u altijd hulp vragen aan UWV of de medewerker en de gemeentelijke werkgever zich voldoende inspanning voor passende arbeid. De rechten en plichten van arbeidsongeschiktheid door ziekte voor gemeenten en medewerkers staan in artikel 25 WIA en in de *Regeling procesgang eerste en tweede ziektejaar*. In deze wettelijke regelingen staan de verplichtingen van de gemeentelijke werkgever waaronder o.a. het opstellen van een probleemanalyse (na 6 weken), het maken van een plan van aanpak (na 8 weken+ bijstelling per 6 weken), ziekmelding bij UWV (na 42 weken), Evaluatie eerste jaar (na 52 weken) en het maken van een re-integratieverslag (na 88-93 weken) waar alle informatie in moet staan voor een juiste aanvraag en beoordeling van de WIA-uitkering. De inspanningen en verplichtingen in het re-integratieverslag worden beoordeeld op grond van de in maart 2017 vernieuwde [Werkwijzer Poortwachter](#) van het UWV.

Re-integratieplicht

De medewerker die zijn functie niet kan uitoefenen omdat hij ziek is, is gedurende zijn ziekte verplicht mee te werken aan zijn re-integratie. In dat kader is

de gemeentelijke werkgever die eigenrisicodragers is ook bevoegd om zelf maatregelen of sancties te treffen bij niet nakoming van de re-integratieverplichtingen conform het *Maatregelenbesluit sociale zekerheidswetten met een nadere uitwerking in de Beleidsregel Maatregelen UWV*. Overigens is het opleggen van een maatregel een bevoegdheid van de gemeentelijke werkgever en geen verplichting. Nu gemeenten als eigenrisicodragers ook zelf een sanctiebeleid mogen opstellen, heeft de gemeentelijke werkgever de ervaring en het instrumentarium in handen om zelf sneller en effectiever te sturen op de mogelijkheden voor een al dan niet volledig herstel van de medewerker.

Met de keuze voor het eigenrisicodragerschap betekent dat de eigenrisicodragers voor de WIA ook zelfstandige bevoegdheden heeft gekregen voor re-integratie bij ziekte. Bij het invullen van de re-integratietrajecten kunnen verschillende instrumenten gebruikt worden, zoals de arbeidsplaatsvoorziening, subsidieregeling en de proefplaatsing (artikel 34-37 WIA). Ook de inzet van re-integratiebedrijven voor de specifieke re-integratieactiviteiten behoort tot de mogelijkheden. De kosten van deze re-integratiemiddelen zijn voor de eigenrisicodragende gemeente. Twee andere instrumenten zijn de premiekorting (artikel 49 Wfsv) en de no-riskpolis (artikel 29b ZW).

Houd er rekening mee dat de gemeente bij eigenrisicodragerschap verantwoordelijk blijft voor werknemers met een WGA-uitkering die niet meer bij de gemeente werken. En ook als u stopt met het eigenrisicodragerschap blijft de gemeente verantwoordelijk voor lopende WGA-uitkeringen en re-integratietrajecten. De WGA-uitkering komt dan nog gedurende 10 jaar voor uw rekening. Dit geldt ook voor medewerkers die door ziekte arbeidsongeschikt waren op het moment dat de gemeente nog eigenrisicodragers was, maar pas een WGA-uitkering kregen nadat het eigenrisicodragerschap is gestopt. Ook als de medewerker bij de gemeente wegens arbeidsongeschiktheid is ontslagen en inmiddels elders werkt, blijft de gemeente risicodragers voor de medewerker. De gemeente blijft dus verantwoordelijk voor de re-integratie en de kosten vanaf het moment dat eigenrisicodragerschap is aangevangen.

Uitbetaling

Als u als eigenrisicodragers voor de WGA een uitkering moet betalen, dan zal de standaard situatie zijn dat het UWV de uitkering aan de medewerker betaalt en de werkgever betaalt vervolgens de WGA-uitkering uit aan het UWV. Een werkgever kan als alternatief er ook voor kiezen om op verzoek de

uitkering zelf uit te betalen aan de werknemer. Indien u het alternatief wenst, dan moet u dat wel aangeven aan het UWV. Als uw werknemer recht heeft op een loonaanvullingsuitkering komen alleen de kosten tot het bedrag van een (meestal lagere) vervolguutkering voor rekening van de werkgever. Als de werkgever met het UWV heeft afgesproken dat de werkgever de uitkering zelf betaalt aan uw (ex-) medewerker, dan betaalt de werkgever ook zelf de loonaanvullingsuitkering aan uw (ex-)werknemer. Vervolgens declareert de werkgever bij het UWV het verschil tussen de loonaanvullingsuitkering en de vervolguutkering.

Verhaal

Ook als eigenrisicodragers voor de WGA mag de gemeente maximaal 50% van haar de premiecomponent WGA-vast en flex verhalen op het nettoloon van haar werknemers. De Zw-flex premie mag niet worden verhaald. Hoeveel u kunt inhouden, hangt af van de vraag of u het WGA-risico zelf draagt of dit particulier hebt verzekerd. Als u het WGA-risico particulier hebt verzekerd, kunt u maximaal de helft van de premie voor het WGA-risico inhouden op het nettoloon van uw werknemers. Als de verzekering ook andere risico's dekt dan het WGA-risico, moet u bij uw verzekeraar nagaan welk deel van de premie betrekking heeft op het WGA-risico.

Regres

Een vaak gebruikt term is 'kosten laten drukken op de veroorzaker'. Juist dit gebeurt zeker in de sector gemeenten nog niet vaak. Toch zal bij enig onderzoek blijken dat veel verzuim en arbeidsongeschiktheid komt door toedoen van factoren buiten de werksfeer zoals derden. De meeste schade zal dan op de derde verhaalbaar zijn. Dit zijn niet alleen de verzuimkosten (waaronder de kosten door arbeidsongeschiktheid) maar ook het verhaal van immateriële en materiële schade van de medewerker. De gemeente kan op deze wijze besparen op de arbeidsongeschiktheidslasten.

De 'Verhaalswet ongevallen ambtenaren' (VOA) is een wettelijke basis voor dit regres specifiek voor gemeentelijke ambtenaren maar ook het gewone civiele recht (onrechtmatige daad) biedt veel mogelijkheden op dit vlak, vooral voor de ambtenaar zelf als privé persoon. De uitvoering behoeft niet persé door de gemeente te worden gedaan. Er zijn veel bureaus die gemeenten kunnen helpen om via regres de kosten te verhalen op de veroorzaker op basis van 'no cure no pay basis' te doen. Hierin kan ook de schade van de werknemer worden meegenomen.

Medezeggenschap

Indien de gemeente een eigenrisicodragerschap voor de WGA wenst, dan is het zaak dat de OR tijdig wordt betrokken bij het traject. Dit dient bij voorkeur al in de onderzoeksfase te gebeuren. Artikel 25 lid 1 onder m van de WOR bevat nu de bepaling dat de ondernemingsraad advies moet kunnen uitbrengen over elk voorgenomen besluit tot het dragen van het eigen risico met betrekking tot: een uitkering op grond van de Ziektewet, een arbeidsongeschiktheidsuitkering op basis van de IVA of een WGA-uitkering. Naast deze adviesbevoegdheid heeft de OR een instemmingsrecht ex artikel 27 van de WOR ten aanzien van het vaststellen, wijzigen of intrekken van: een regeling op het gebied van het ziekteverzuim of het re-integratiebeleid.

Keuze verzekering

Indien de gemeente overgaat op het eigenrisicodragerschap kan de gemeente ervoor kiezen om het WGA-risico zelf te dragen. De gemeente kan er ook voor kiezen om het risico te verzekeren bij een private verzekeraar. Diverse particuliere verzekeraars bieden hiervoor mogelijkheden en verzekeringsproducten die het risico voor WGA afdekken. Er wordt dan door de private verzekeraar een premie doorberekend voor het WGA-risico aan de gemeente.

Stoppen met het eigenrisicodragerschap: Bekijk de Whk-beschikking!

Wilt u stoppen met het eigenrisicodragerschap voor de WGA? U kunt zich 2 keer per jaar bij de Belastingdienst afmelden: per 1 januari en per 1 juli. Houd er rekening mee dat 13 weken voor die datum de afmelding bij de Belastingdienst binnen moet zijn, dus uiterlijk 31 maart of uiterlijk 1 oktober. De publieke WGA-premie wordt dan gebaseerd op de historische lasten. Dit zijn de WGA-uitkeringen die zijn ontstaan tijdens het eigenrisicodragerschap en de uitkeringen uit de periode waarin u publiek verzekerd was bij het UWV. Indien u overstapt naar de publieke verzekering bij het UWV, dan is een nieuwe overstap naar eigenrisicodragerschap gedurende drie jaar niet mogelijk. Pas na drie jaar kunt u weer eigenrisicodragerschap worden.

Indien u de publieke premies ontvangt, dan verdient het aanbeveling om de publieke WGA premie (flex en vast) voor uw gemeente goed te bekijken op de beschikking van de Belastingdienst, omdat dit besparingsmogelijkheden voor de gemeente kan

opleveren. De Premiewijzer gedifferentieerde premie werkhervattingskas op <http://www.uwv.nl/premiewijzer> biedt werkgevers de mogelijkheid hun gedifferentieerde premies WGA en ZW voor 2017 uit te rekenen en geeft een indicatie van de gedifferentieerde premie voor uw gemeente op basis van de loonsom. De gemeente kan een nadere onderbouwing hiervan opvragen bij de Belastingdienst. Is de nadere onderbouwing ontvangen, controleer dan de volgende gegevens:

Controleer de sectorindeling, loonsom, zijn de werknemers in dienst geweest, de ingangsdatum duur en hoogte van de uitkering, is de ziekte niet het gevolg van bijvoorbeeld zwangerschap, betreft het een zieke medewerker met een no-riskpolis en staan er medewerkers met een IVA-uitkering op de lijst vermeldt.

Conclusie

Het eigenrisicodragerschap voor de Ziektewet en de WGA is zeker een optie voor gemeenten. Mocht de gemeente tot de conclusie komen om geen eigen risicodragerschap te worden, dan is dat uiteraard prima. Middels het drieluik in deze serie factsheets hopen wij de gemeente een goed beeld te geven van alle voor- en nadelen aan eigenrisicodragerschap voor de WGA en Ziektewet. Tevens dienen de factsheets om gemeenten te informeren over dit onderwerp om vervolgens rustig te onderzoeken en desgewenst deskundigen in te schakelen om risico's en oplossingen van het eigenrisicodragerschap voor de WGA en ZW te beoordelen en realiseren.